N^er 200. ROK 1834. PONIEDZIAŁEK 1 WRZEŚNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące w raz z Rozmaitościami Złp. 12. miesięczne Złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Idziego Opata.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Dzierżysław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

Barometr zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień godz:	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Therm. suchy	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi.
7	27" 6"395	14°,7	5°,34	„ słaby	Pogoda z Chmurami	
31. 12	6, 125	23, 3	6, 03	„ „	„ „	
3	5, 916	25 , 0	5, 36	Wschodni słaby	„ „	
9	6, 203	+17, 6	5, 66	Pn. Wschodni	„ „	

Cześć Urzędowa.

W gmachu Sukiennicach w rynku M. Krakowa d. 2 września b. r. o god. 10 ranney odbędzie się, w drodze exekucyi sądowey sprzedaż przez publiczną licytacyą, krzeseł, kanap, kommod, szaf, zwierciadeł, landszaftów, porcellany szkła i innych,' za gotową wypłatę w monecie srebrney courant.

Kraków d. 28 sierpnia 1834 r.

Skórczyński kom. sąd.

Cześć Polityczna.

WIADOMOŚCI Z OSTATNIEY POCZTY.

Paryż 19 *Sierpnia*. Wczoray pracował król z ministrami, spraw wewnętrznych, zagranicznych i handlu.

Jutro poseł austryjacki hrabia Appony, daje wielki obiad dyplomatyczny, na którym posłowie angielski i rossyjski znaydować się będą.

Wczoray minister woyny marszałek Gerard, wysłał officera z depeszami do jenerała Harispe.

Dziś z rana, policya przetrząsała znowu mieszkania kilku legitymistów.

Podług dziennika Messager, poseł francuzki w Petersburgu marszałek Maison, podczas wielkich manewrów dnia 1 sierpnia, spadł z konia i dostał kilka kontuzyi.

Dziennik Paryzki donosi, że powstańcy hiszpańscy ciągle posuwają się ku brzegom morskim, dla spodziewanego wylądowania broni i ammunicyi. Zumalacarreguy opuścił dnia 11 Onate dla połączenia się z niemi. Rodil który tuż za niemi postępuje, dnia 13 połączył się z jen. Jaureguy. — Przeciwnie podług *Gazety Francyi* D. Carlos wszedł już do Vittoryi, a woyska jego osadziły wąwozy Pancorbo. — Zumalacarreguy stara się trzymać Rodila na wodzy, podczas kiedy karliści maszerują do Burgos, dla połączenia się z jenerałem Merino, który w Kastylii organizuje woysko. — *Dziennik Paryski*, ogłasza te wszystkie wiadomości za fałszywe.

Na wczorayszéy giełdzie rozpuszczono wiele pomyślnych wiadomości o D. Carlosie. Powiadano że trzy parowe okręty dowiozły dlań rozmaite zapasy, że wszedł do Vittoryi, podług innych że się znayduje w Logrono, — nakoniec że jest w Bilbao. Pomimo te wiadomości, lub pogłoski, papiery hiszpańskie poszły nieco w górę. Atoli gdy o 3 godzinie, minister skarbu, kazał zdiąć z giełdy obwieszczenie tyczące się kassy amortyzacyiney hiszpańskiéy, powstała nowa nieufność i papiery spadły na nowo.

Jeden z listów od granicy hiszpańskiéy donosi, że Zumalacarreguy śmiertelnie zachorował, wedle zaś inney pogłoski ma bydź ciężko raniony.

Dziś przy zamknięciu giełdy, stan papierów hiszpańskich był następujący: 5 procentowe po $43\frac{3}{4}$. — 3 proc. po $28\frac{3}{8}$.

Dnia 20 *Sierpnia.* Wczoray w południe J. K. Mość prezydował na dwugodzinnéy radzie ministrów.

Tegoż dnia poseł austryjacki miał bardzo długą konferencyą z ministrem spraw zagranicznych.

Wszystkie dzienniki ponowiły dziś pogłoskę o mającém w króce nastąpić usunięciu się P. Thiers z ministerstwa.

Dzisieysze dzienniki ministeryalne, zawierają jednobrzmiący artykuł tey osnowy: »Rząd odebrał wczoray, tylko nic nieznaczące wiadomości z Hiszpanii, które mogą przecież posłużyć do zbicia wieści w *Gazecie Francyi*, jakoby woyska karlistowskie weszły do Burgos i Vittoryi; bo chociaż depesze nasze są bardzo nowey daty, nic jednak niewspominanają o tym podwóynym wypadku.» — Codzienna zaś Gazeta donosi, że D. Carlos d. 12 b. m. znaydował się osobiście w Mondragon z 20 batalijonami piechoty i 450 końmi. Otrzymano tam 30 skrzyń z karabinami i 300 pałaszów dla jazdy; — wszystko było już w pogotowiu do wyruszenia naprzód.

Papiery hiszpańskie jeszcze bardziey dziś spadły 5procentowe na 42¼, 3procentowe na 27¼.

Berlin 26 *Sierpnia wieczorem.* Na giełdzie paryzkiéy, rozeszła się dnia 21 b. m. pogłoska, że izba prokuradorów w Madrycie odrzuciła plan ministra skarbu hrabiego Torreno, tyczące się długu krajowego a to z tego powodu, że minister *i tak jeszcze na zbyt wiele pozwolił*; (usuwając tylko połowę tegoż długu od opłaty procentów.) — Po takiéy wiadomości, kurs papierów hiszpańskich spadł jeszcze niżéy na giełdzie paryzkiéy, tak, iż 3 procentowe zeszły na 26¾ za sto.

(G. P. S.)

WIADOMOŚCI Z POPRZEDNICH POCZT.

Petersburg 26 *Sierpnia.* Manifest Cesarski: Z Bożéy łaski my Mikołay I. Cesarz i Samowładzca wszech Rossyi i t. d. Czynimy wiadomo całéy powszechności. »W nieprzerwanéy troskliwości o dobro i pożytek naymilszych wiernych poddanych Naszych, wyszukując wszelkich podobnych środków ku ulżeniu im w spełnianiu tyczących się ich powinności stanu, zwróciliśmy celnieyszą uwagę naszę na urządzenie powinności rekrutszczyzny, jako nayważnieyszéy, ze względu bezpośredniego jéy wpływu na powszechną i szczególną pomyślność. Ustaliwszy ją przez wydaną 8 czerwca 1831 r. ustawę o rekrutszczyznie na trwałych i niezachwianych zasadach, z zadowoleniem widzieliśmy skuteczne pod wszelkiemi względami zastósowanie tych prawideł w ostatnim 98 zaciągu. Dziś, ku większéy uldze klass ludności, do dawania rekruta obowiązanych, i w celu dania im wszelkiéy, od władzy naszéy zawisłéy, możności polepszenia ich bytu pożyteczną pracą, jak nayrzadziéy, wypełnieniem téy powinności przerywaną, uznaliśmy za podobną znieść na zawsze ogólne w całém państwie zaciągi rekrutów w czasie pokoju, zamiast nich zaś ustanowić każdoroczne, częściowe, odbywając one porządkiem przemiennéy kolei w dwóch, co do liczby ludności równych, częściach cesarstwa. Skutkiem tego rozkazujemy: 1) Na cel koleynego odbywania powinności rekrutskiéy rozdzielić państwo na dwa działy, czyli strefy, południową i północną, co do liczby mieszkańców prawie sobie równe. 2) Strefy te składać mają: Północną, gubernije: Archangelska, Ołoniecka, Nowogrodzka, Petersburska, Estlandzka, Kurlandzka, Wileńska, Grodzieńska, obwód Białostocki, gub. Mińska, Mohylewska, Witebska, Pskowska, Smoleńska, Kalużska, Twerska, Moskiewska, Władimirska, Jarosławska, Kostromska, Wołogodzka, Wiatska, Niżegorodzka, Kazańska, Permska, Tobolska, obw. Omski, gub. Tomska, Jeniseyska, Irkutska. — Południową zaś, gubernije: Wołyńska, Podolska, Kijowska, Chersońska, Taurycka, Ekaterynosławska, Połtawska, ziemia woyska Dońskiego, obwód Kaukazki, gubernija Astrachańska, Saratowska, Woroneżska, Tulska, Riazańska, Tambowska, Penzeńska, Simbirska i Orenburska. 3) Pomiędzy gubernijami stref północnéy i południowéj, ustanowić koléy w corocznem wypełnianiu powinności rekrutskiey tak, iżby każda strefa, zostając od niéy w jednym roku wolną, odbywała tę powinność w następnym. 4) W stosunku do średniego, corocznego, w czasie pokoju, ubytku żołnierzy w armii i flotach naszych, w każdéy strefie, na kolei będącéy, wybierać po pięciu rekrutów z tysiąca dusz, do czasu dokładnego wykrycia ogólnéy liczby dusz przez odbywający się teraz właśnie ósmy powszechny popis ludności. O ukończeniu ogólnego zliczenia ludności, stały stosunek coroczny w czasie pokoju rekrutszczyzny, aż do nastąpienia nowego popisu, określony będzie ukazem Naszym, do rządzącego senatu dać się

mającymi 5) Liczenie odtąd koleynych rekrutskich naborów zacząć od numeru pierwszego, uważając wypełnienie rekrutskiéy powinności w obu strefach za jeden całkowity zaciąg czyli nabór. 6) Do pierwszego zaciągu przystąpić w tym jeszcze roku, zacząwszy takowy od guberniy strefy południowéy, na zasadach oddzielnego ukazu, wraz z ninieyszym rządzącemu senatowi danego. 7) Z reesztą wszelkie teraz obowiązujące we względzie odbywania rekrutskiéy powinności ustawy, ninieyszym manifestem naszym nie zniesione, zachować w zupełnéy mocy, i odbywanie rekrutskich naborów urządzać według ścisłego tych ustaw brzmienia. 8) Nabory kozaków małorossyiskich i woyskowych włościan, należących do okręgów osiedlonéy jazdy, odbywać również bez żadnéy zmiany według istnących teraz prawideł.» — Dan w Alexandryi pod Peterhofem, d. 1 Sierpnia, lata od narodzenia Chrystusa Pana tysiąc ośmset trzydziestego czwartego, panowania Naszego, dziewiątego. — Na oryginale własną J. C. M. ręką podpisano: *Mikołay.*

Ukaz Cesarski do rządzącego senatu. W Alexandryi pod Peterhofem. — Manifestem, dnia dzisieyszego wydanym, zamieniwszy ogólne w Państwie zaciągi rekrutów na częściowe, corocznie w koleynym porządku odbywać się mające, i naznaczywszy w bieżącym jeszcze roku jeden z takich zaciągów w południowéy strefie Państwa, na zasadach w tymże manifeście wyłożonych, rozkazujemy: 1) Nabór ten rozpocząć od 1 listopada r. b. i ukończyć nieodmiennie przed 1 stycznia 1835 r. 2) Na umundurowanie rekrutów pobierać od osób, które ich zdawać będą, pieniądze, według cen, o ile można zniżonych, a mianowicie po trzydzieści trzy ruble. 3) Od żydów gubernii Kijowskiéy, Wołyńskiéy i Podolskiéy, wybrać zalegających rekrutów, należących się od nich z 96 zaciągu; wybranie zaś zalegających z tegoż zaciągu rekrutów od żydów Wileńskiey, Grodzieńskiéy, Mińskiéy gubernii i obwodu Białostockiego, odłożyć do czasu uskutecznienia ninieyszego naboru w gubernijach strefy północnéy. Rozporządzenia woyskowości tyczące się zleciliśmy ministrowi woyny; skuteczne zaś w zakreślonym czasie wypełnienie ninieyszego zaciągu, poruczamy staranności rządzącego senatu.

Przez rozkazy dzienne Cesarskie mianowani: Plac-major Alexandrowskiéy cytadelli w Warszawie, liczący się w jeździe major Sijanow, przeniesiony do sztabu Warszawskiego wojennego gubernatora; podpułkownik Brańskiego pułku strzelców Karpienko, mianowany dowódcą garnizonowego batalijonu w Brześciu Litewskim, a dowódca tegoż batalijonu major Kalinowski, plac-majorem Alexandrowskiéy cytadelli w Warszawie i ma się liczyć w woysku. *(G. W.)*

Dnia 15 lipca odbyło się w Kijowie uroczyste otwarcie uniwersytetu ś. Włodzimierza, następnym porządkiem: »O godzinie 9 ranney, przy liczném zgromadzeniu obywatelstwa i osób innych stanów, wszyscy urzędnicy uniwersytetu udali się do Pieczerskiey Laury, gdzie dnia tego w Cerkwi wniebowzięcia N. Maryi Panny, według zwyczaju, celebrował nayprzewiel: Metropolita Kijowski Eugeniusz. — Po skończeniu liturgii i nabożeństwa w Laurze, z powodu dnia Św. wielkiego xiążęcia Włodzimierza, przybyli do zajętego przez uniwersytet domu: Metropolita Eugeniusz, jenerał-feldmarszałek xiążę von der Osten-Sacken, jenerał gubernator hrabia Lewaszow, wyższe duchowieństwo, znakomitsi urzędnicy woyskowi i cywilni, i wielka liczba obywateli i szlachty z okolicznych gubernii, umyślnie przybyłych na tę uroczystość do Kijowa. — Po odbyciu przez metropolitę modłów, połączonych z obrzędem święcenia wody i po pokropieniu nią sal uniwersyteckich, sekretarz rady odczytał cesarskie ukazy o ustanowieniu w Kijowie uniwersytetu ś. Włodzimierza, o przyprowadzeniu do skutku jego ustawy i etatu, i o zniesieniu liceum w Orszy; syndyk zaś uniwersytetu odczytał zdanie sprawy o czynnościach rady w przedmiocie otwarcia tego wyższego naukowego zakładu. — Potém chór śpiewaków, z towarzyszeniem muzyki, wykonał śpiew: »*Boże zachoway Cesarza.*« — Po skończeniu tego, mieli mowy: Kurator okręgu naukowe- Kijowskiego, marszałkowie gubernialni: kijowski hrabia Tyszkiewicz i Wołyńsk Leńkiewicz, tudzież sprawujący obowiązki Podolskiego gubernialnego marszałka Rakowski; wszystkie te mowy były w języku rossyjskim. Następnie, przez dziekana uniwersytetu, professora zwyczaynego Maximowicza, ofiarowane zostały dyplomata na godność członków honorowych tegoż, metropolicie Eugeniuszo-

wi, jenerał-feldmarszałkowi xciu von der Osten Sacken i jenerał gubernatorowi hr. Lewaszew. — Potém jenerał-feldmarszałek własnoręcznie rozdawał nowoprzyjętym studentom szpady. — Nakoniec chór śpiewaków z muzyką śpiewał ułożone do tey okoliczności wiersze. — Wieczorem dnia tego dom zajęty przez uniwersytet, zakłady rządowe i prywatne, równie jak i cale miasto, były oświecone. — Dnia 16 lipca uniwersytet dawał obiad, na który było zaproszonych do 500 osób znakomitszych obywateli; a szlachta trzech zachodnich gubernii postanowiła, w d. 18 tegoż miesiąca, dać bal na cześć uniwersytetu, na który do 1000 osób zaproszenie odebrało. Żywe uczucia, których szlachta dała w tém zdarzeniu dowody i powszechna radość mieszkańców Kijowa, każą rozumieć że dzień otwarcia uniwersytetu ś. Włodzimierza nazawsze pamiętnym dla nich zostanie. Godzi się też spodziewać, że ten rozsadnik nauk, wolą monarchy założony, pod opieką wielkiego Włodzimierza i o kilka kroków od grobowca Jarosława, przyjmie się i będzie kwitnął przez długie wieki, ku większemu umocnieniu ruskiego ducha, ku rozszerzeniu zdrowych zasad, pożytecznych i niezbędnych wiadomości, i ku spojeniu wszystkich wiernych poddanych węzłem niarozerwaney jedności. *(G. P.)*

PARYŻ 14 Sierpnia. Na posiedzeniu izby parów d. 9 b. m., przy rozprawach nad adresem do króla, zabrał głos margr: de Dreux-Brezé, zarzucając teraźnieyszemu gabinetowi liczne uchybienia w jego postępowaniu. Zapytam teraz ministra woyny (rzekł mówca), jak długo zamyśla trzymać 400,000 woyska, dla pilnowania wewnętrznego stanu Francyi? Zapytuje ministra skarbu, azali koszta na utrzymanie podobney massy ludzi nie doprowadzą nas do bankructwa? jak długo oraz chce trwonić tyle milijonów na utrzymanie niezliczoney policyi? Żądam wyjaśnień względem opłakanych rozkazów, jakie ministrowie wydają względem uwięzień, względem znieważonych i bitych obywateli, względem niesłychanego dotąd aresztowania bankiera, któren nie ma inney winy, nad tę, że chciał podnieść kurs pewnych papierów.« W dalszym toku swey mowy, przeszedł P. Dreux-Brezé do stosunków zagranicznych i tak rzecz prowadził: »Niemal ze wszystkiemi mocarstwami zagranicznemi, jesteśmy na stopie mniey więcey nieprzyjazney, co nas znagla, że liczną potęgę zbroyną utrzymać musiemy. Wypowiedziano nam woynę pieniężną, mamiąc nas obietnicami wzajemnego rozbrojenia; co nim nastąpi, my zbankrutujemy i z gruntu zniszczejemy; albowiem utrzymanie żołnierza we Francyi dwa razy więcey kosztuje, jak w którymbądź kraju. Na wschodzie utraciliśmy w zupełności nasz wpływ, a ze sprawy portugalskiey, nie my, lecz Anglija korzyść odniesie. Cóż w Hiszpanii poczniemy? Nastąpiż interwencya, lub nie? Będziemyż działać dla Don Karlosa i dla Donny Izabelli? Cóż na to powie Europa? Rząd cieszy się z połączenia z Angliją. Wszakże my jesteśmy naturalnymi współzawodnikami Anglii na morzu i w handlu, a każde zjednoczenie między rywalami jest tyle niebezpieczne, ile niepolityczne! Godziłoby się także wiedzieć, jakie są warunki tey ścisłey a niebezpieczney przyjaźni, i dla jakich przyczyn w mieyscach gdzie się flotty obu mocarstw kombinują, liczba naszych okrętów jest zawsze mnieysza od liczby okrętów angielskich?

Z Bajonny donoszą, iż dowódzca żandarmeryi tego miasta został aresztowany i tajemnie naysurowiey badany. Z resztą panuje głębokie milczenie względem powodów tego uwięzienia. Policya na całey granicy czuwa z bezprzykładną surowością. Zapewniają, że jenerał Harispe wydał rozkaz placówkom stojącym na gościńcach, prowadzących do Hiszpanii, strzélać do każdego, ktoby się pokusił przebywać liniję graniczną, bez dostatecznego upoważnienia. W Bajonnie codziennie odbywają się śledztwa i rewizye domów. *(G. W.)*

Doniesienia.